

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
В РАМКАХ КОНЦЕПЦІЇ
«НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»:
НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

**МАТЕРІАЛИ ІІІ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,
ЯКА ПРИСВЯЧЕНА 40-РІЧЧЮ ЗАСНУВАННЯ
КАФЕДРИ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ФАРМАЦІЄЮ**

(23-24 жовтня 2024 року, м. Харків)

Редакційна колегія: проф. Ю. С. Братішко (співголова), проф. В. М. Толочко, проф. М. В. Зарічкова, доц. В. Ю. Адонкіна (відповідальний секретар), доц. Т. О. Артюх, доц. О. М. Должнікова, доц. О. В. Ковальська, доц. Д. Р. Зоїдзе, доц. С. Г. Мороз, доц. Н. В. Тетерич, викл. Г. Я. Подгайний

Реєстраційне посвідчення УкрІНЕТІ № 610 від 11 грудня 2023 р.

ПЗ2 Підготовка спеціалістів фармації в рамках концепції «Навчання протягом життя (Life Long Learning)»: наука, освіта, практика : матеріали III наук.-практ. інтернет-конференція з міжнар. участю, присвячену 40-річчю заснування кафедри організації, економіки та управління фармацією (23-24 жовт. 2024 р., м. Харків) / ред. кол. : Ю. С. Братішко та ін. - Х. : НФаУ, 2024. - 492 с. - (Серія «Наука»).

Збірка містить матеріали інтернет-конференції, в яких розглянуті науково-теоретичні і практичні питання: післядипломна підготовка спеціалістів фармації, її закордонний досвід та навчально-методичне забезпечення за умов дистанційного навчання; упровадження інноваційних технологій у фармацевтичну освіту; застосування концепції «Навчання протягом життя (Life Long Learning)» у системі навчання спеціалістів фармації; сучасні тенденції освіти з урахуванням соціальних і психологічних аспектів фармацевтичної діяльності; актуальні проблеми фармацевтичної технології, біотехнології, гомеопатії та клінічної фармації; сучасні напрямки маркетингу у складі економіки, науки, освіти, практики.

Видання призначене для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників.

Матеріали відповідають змісту та мові наданих оригіналів.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

АНАЛІЗ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ ЗАЛУЧЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ОЖИРІННЯ

Сачук О. Ю., Сахнацька Н. М.

Кафедра організації та економіки фармації

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

м. Київ, Україна

olga.sachuk@gmail.com

Вступ. Сьогодні роль фармацевтичних фахівців полягає не лише у відпуску лікарських засобів та медичних виробів населенню, а й у проведенні просвітницької роботи серед відвідувачів аптеки. Одним з важливих завдань фармацевтів є профілактика хронічних захворювань та пропаганда здорового способу життя. Згідно досліджень ВООЗ, станом на 2022 рік кожен 8 житель планети страждає на ожиріння. В Україні більше половини населення мають надлишкову вагу, а 25 % дорослого населення хворіють на ожиріння. Зайва вага може стати причиною багатьох ускладнень, включаючи хвороби серцево-судинної системи, цукровий діабет II типу, деякі онкологічні захворювання. Саме тому фармацевт як один з найдоступніших фахівців системи охорони здоров'я має надавати консультації щодо підтримки здорового способу життя. У світовій практиці аптечні заклади активно приймають участь у програмах боротьби із надлишковою вагою: залучають дієтологів, організують спеціалізоване навчання для фармацевтів тощо.

Мета дослідження. Метою дослідження є вивчення закордонного досвіду участі фармацевтів у пропаганді здорового способу життя, зокрема з питань профілактики та лікування ожиріння.

Методи дослідження. У ході роботи було використано контент-аналіз офіційних сайтів та джерел наукової літератури, а також метод узагальнення отриманих даних.

Результати дослідження. За кордоном фармацевти можуть активно втручатися та відігравати ключову роль у профілактиці та лікуванні ожиріння. Вони можуть допомогти пацієнтам у виборі відповідних ліків для схуднення, виписати рецепт (у окремих випадках) та надавати фармацевтичну опіку щодо раціонального застосування ліків. На вищому рівні залучення фармацевти самостійно або у співпраці з лікарями та дієтологами можуть надавати інноваційні послуги з контролю ваги. У 2021 році Міжнародна фармацевтична асоціація (FIP) розробила гайд для фармацевтичних фахівців під назвою «FIP Nutrition and Weight Management Services: A Toolkit for Pharmacists». Щоб підтримати фармацевтів у наданні послуг з харчування та контролю ваги, новий інструментарій FIP пояснює вплив харчування на низку неінфекційних та інфекційних захворювань, описує мікронутрієнти та стратегії контролю ваги (включаючи фармакологічні), а також представляє роль фармацевта як коуча з питань підтримки здоров'я.

У Австралії на базі аптек відвідувачам було запропоновано взяти участь у спеціальній програмі боротьби із зайвою вагою, яка складалася з комплексної консультації фармацевта та рекомендацій щодо необхідного медикаментозного лікування, безкоштовного абонементу в спортзал, доступу до кулінарних курсів та консультацій щодо правильного харчування від дієтолога.

Фармацевтичні компанії, у портфелі яких є інноваційні препарати для лікування ожиріння, також долучаються до ініціатив аптечних закладів з питань контролю ваги. Німецька фармацевтична компанія Boehringer Ingelheim у партнерстві з мережею американських аптек Walgreens залучає пацієнтів для широкомасштабного випробування свого препарату за участю людей із надмірною вагою, ожирінням та/або діабетом 2 типу. Відвідувачі матимуть можливість дізнатися про клінічні випробування III фази та потенційно взяти участь у них у одній з доступних аптек Walgreens.

Американська мережа CVS Health і компанія Novo Nordisk запускають нову персоналізовану програму тренінгів з питань харчування для підтримки людей, які борються з ожирінням. Спираючись на послуги коучингу з питань

харчування, які вже доступні в деяких аптеках CVS Pharmacy HealthHUB, CVS Health і Novo Nordisk працюють разом, щоб запропонувати розширене навчання та програму коучингової підтримки для осіб, які використовують ліки від ожиріння. Повна програма тренінгів з питань харчування CVS Health включає особисту оцінку харчування, двічі на місяць комплексна діагностика організму та поради від дієтолога, цифровий додаток зі списками необхідних покупок, рецептами, путівником по закладах харчування і можливістю швидкої комунікації з дієтологом.

Висновки. Проаналізувавши закордонний досвід, було визначено роль фармацевтичного працівника та аптеки як закладу охорони здоров'я у профілактиці та лікування ожиріння, включаючи програми контролю ваги, підбір ліків для схуднення, поясненням ризиків, пов'язаних із ожирінням, розробка плану харчування, онлайн-консультації дієтологів тощо. В українських аптеках такі практики ще не знайшли свого відображення, що можна пояснити відсутністю підготовки фармацевтів щодо питань контролю ваги та іншими перешкодами. Наразі в умовах воєнного стану, більшість аптечних закладів намагаються розширити список послуг для населення, однак найпростішим варіантом ролі фармацевтів у контролі ваги є *визначення рівня глюкози*. Це і зумовлює перспективність перегляду ролі фармацевтів у боротьбі з ожирінням як соціальної проблеми.